

ACCIONS PER LA SOSTENIBILITAT

1. DADES DE L'ORGANITZACIÓ

Nom: Universitat Autònoma de Barcelona (UAB)

Breu descripció:

La Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), és una institució pública dedicada a la docència, la recerca i la transferència de coneixement. Té seus a Barcelona, Badalona, Cerdanyola del Vallès i Sabadell i la comunitat universitària consta d'uns 29.000 estudiants de grau, més de 16.000 de màsters, doctorat i formació continuada; 3.600 de personal docent i investigador, uns 800 de personal investigador en formació i 2.500 personal d'administració i serveis.

Actuacions en matèria de sostenibilitat de l'organització:

L'any 1994, la **Universitat Autònoma de Barcelona** (UAB) va ser la primera universitat de l'estat espanyol en crear un **Vicerektorat de Campus i Qualitat Ambiental** i l'any següent una oficina de gestió (actualment **Oficina de Medi Ambient**). Això va servir d'impuls a la política i a la gestió ambiental, i l'any **1999**, es va iniciar el procés d'elaboració de [l'Agenda Local 21 de la UAB](#). Com a resultat d'aquest procés, l'any 2002 es va aprovar el primer Pla d'acció per a la sostenibilitat, que marcava les directrius de la gestió ambiental de la UAB per al període 2002-2010. L'any 2010 es va redactar el nou Pla d'acció per a 2011-2015, pla que no va arribar a ser sotmès a l'aprovació del Consell de Govern. El Pla de 2011-2015 ha servit de base per a redactar el nou Pla de sostenibilitat de la UAB de 2013-2017, que és el Pla actualment vigent (acord 23/2013, de 14 de març, del Consell de Govern).

El **Pla de sostenibilitat de la UAB de 2013-2017** (PSUAB en endavant) defineix les accions que la universitat haurà de dur a terme en l'àmbit de la sostenibilitat ambiental, en aspectes tant importants com la gestió de la mobilitat, dels residus i dels espais agroforestals, així com l'estalvi i l'eficiència energètica i la comunicació ambiental a la comunitat universitària, entre d'altres.

El PSUAB 2013-2017 s'estructura en 4 línies estratègiques que contenen 12 programes i que es concreten en 31 accions. Convé afegir que el PSUAB també preveu la possibilitat d'elaborar plans sectorials més específics.

Línies estratègiques del Pla de sostenibilitat de la UAB 2013-2017:

- **Línia 1. Territori i biodiversitat.** Aquesta línia inclou la planificació territorial, la mobilitat i la gestió dels espais agroforestals del campus.
- **Línia 2. Gestió de fluxos: energia, aigua i residus.** Aquesta línia tracta el consum de recursos i la generació de residus i d'emissions deguts a l'activitat pròpia de la universitat.
- **Línia 3. Ambientalització interna.** Aquesta línia tracta de potenciar la inclusió de criteris ambientals en les diverses activitats de la UAB.
- **Línia 4. Comunicació i participació ambientals.** Aquesta línia afronta el repte de comunicar de manera eficient i d'involucrar a la comunitat universitària.

Dades de contacte:

Oficina de Medi Ambient. www.uab.cat/mediambient

Plaça Acadèmica, s/n. 08193 Bellaterra (Cerdanyola del Vallès)

Data de signatura del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat 2012-2022: 11-12-2012.

2. ACTUACIONS DESTACADES

Llistat de les actuacions i relació amb els objectius del [Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat](#).

Nom de l'actuació (numeració segons el Pla acció UAB)	<u>Objectiu CCS</u> (obj. principal; obj.secundari)
9-Mantenir els camps de conreu, els espais agroforestals i altres zones obertes del campus per tal de conservar el mosaic agroforestal del campus.	1.7 ; 1.3
10-Realitzar actuacions de conservació i de millora paisatgística.	1.9
5-Potenciar el transport públic col·lectiu per accedir al campus.	2.7 ; 2.8
6-Fomentar un ús més racional del vehicle privat.	2.9 ; 3.1
7-Millorar l'accessibilitat al campus i la xarxa d'itineraris interns per afavorir l'ús de mitjans no motoritzats.	2.5 ; 2.6
12-Millorar l'eficiència energètica de les instal·lacions de climatització (calefacció i refrigeració).	4.3
13-Instal·lar tecnologies més eficients a l'enllumenat i impulsar l'estalvi energètic dels equipaments de laboratoris i d'oficines.	4.3 ; 3.7
14-Potenciar l'ús d'energies renovables.	4.6
16-Implementar un programa d'estalvi d'aigua en les instal·lacions de docència i recerca.	4.5
17-Optimitzar el reg de les zones enjardinades i potenciar la utilització de recursos hídrics locals.	4.5
24-Introduir criteris de sostenibilitat en la construcció i la remodelació d'edificis.	4.4 ; 4.3
18-Elaborar i implantar un pla de gestió de residus.	5.10
19- Elaborar un pla de minimització dels residus tant dels municipals com dels especials.	5.8
20-Fomentar el reciclatge d'acord amb el Pla de gestió dels residus.	5.9
22-Potenciar la compra de productes i la contractació de serveis respectuosos amb el medi ambient.	5.5
23-Impulsar l'ambientalització dels concursos de compres de bens i de proveïment de serveis.	5.5
25-Fomentar que els esdeveniments organitzats per la UAB segueixin uns criteris de sostenibilitat establerts que els facin respectuosos amb el medi ambient i amb l'entorn.	6.9
31-Col·laborar amb institucions, entitats, associacions i plataformes que treballen en l'àmbit de la sostenibilitat ambiental.	8.9 ; 9.9
26-Dissenyar i implantar activitats de conscienciació ambiental adreçades a tots els col·lectius que constitueixen la comunitat universitària.	9.1
27-Col·laborar amb el personal acadèmic per facilitar el coneixement de la gestió ambiental de la UAB.	9.2
29-Fomentar la participació activa de l'alumnat en diferents projectes de sostenibilitat mitjançant actuacions de voluntariat.	9.7 ; 7.10

9. Mantenir els camps de conreu, els espais agroforestals i altres zones obertes del campus per tal de conservar el mosaic agroforestal del campus.

Breu descripció:

Aquesta acció se centra en el manteniment de l'activitat agrícola al campus i en la recuperació de zones degradades o afectades per obres.

- Camps de conreu actuals: sembra anual d'aquests camps. Per tal d'afavorir la presència de fauna, es podria dedicar una part dels cultius a alimentar exclusivament la fauna deixant el gra sembrat al camp (per exemple, ordi, blat, sègol, trepadella...).
- Indrets degradats: avaluar la viabilitat de la recuperació d'un indret i determinar les actuacions inicials que hi cal fer (arranjament del camí d'accés, neteja de deixalles...)

Beneficis:

Ambientals   Socials   Econòmics

Vigència de l'actuació: permanent

Objectius i línies d'acció del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat: 1.7 ; 1.3

10. Realitzar actuacions de conservació i millora paisatgística.

Breu descripció:

Aquesta acció se centra, entre d'altres mesures:

- Fer aclarides o podes selectives (en zones on hi hagi una densitat molt alta d'arbres i en zones on es vulgui promoure la regeneració d'espècies), estassades de matolls en zones on la quantitat de combustible present faci aconsellable prendre mesures de prevenció d'incendis, tala o poda per a reduir capçada en zones amb arbres que presentin un risc elevat de caiguda,...
- Mantenir els camins del campus (prioritzant els dels itineraris de natura i els d'accés a camps agrícoles) i altres elements (pals de senyalització dels itineraris de natura, cadenats...). Les actuacions han d'incloure també desbrossaments de vegetació i neteges periòdiques dels abocaments de deixalles.
- Realitzar actuacions de neteja de les rieres per garantir el pas d'aigua en episodis de pluja i també actuacions puntuals de millora de l'estat de les rieres del campus.
- Seguir potenciant la incorporació d'espècies autòctones o ben adaptades i increment de la biodiversitat en els espais enjardinats.
- Indrets afectats per obres, serveis o construcció d'infraestructures: implantar mesures i actuacions per a la restauració i la millora paisatgística dels entorns afectats.

Beneficis:

Ambientals   Socials   Econòmics

Vigència de l'actuació: permanent

Objectius i línies d'acció del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat: 1.9

5. Potenciar el transport públic col·lectiu per accedir al campus.

Breu descripció:

L'acció preveu diverses actuacions de millora tant del servei ferroviari com del servei d'autobús.

Beneficis:

Ambientals   Socials   Econòmics

Vigència de l'actuació: permanent

Objectius i línies d'acció del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat: 2.7 ; 2.8

6. Fomentar un ús més racional del vehicle privat.

Breu descripció:

Aquesta acció inclou entre d'altres:

- Mesures de gestió de l'aparcament.
- Foment del ús compartit del cotxe i de l'ús del carsharing (cotxe multiusuari).
- Foment de la utilització de vehicles més eficients i menys contaminants.

Beneficis:

Ambientals   Socials   Econòmics

Vigència de l'actuació: permanent

Objectius i línies d'acció del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat: 2.9 ; 3.1

7. Millorar l'accessibilitat al campus i la xarxa d'itineraris interns per afavorir l'ús de mitjans no motoritzats.

Breu descripció:

Aquesta acció preveu l'execució de diverses actuacions per tal de crear itineraris de vianants i de bicicletes segurs i còmodes. Aquestes actuacions es faran a l'interior del campus i també als itineraris d'enllaç amb les poblacions veïnes.

Més informació:

Itineraris per accedir al campus en [bicicleta](#) o [caminant](#) i informació sobre la [xarxa de camins del campus](#) de la UAB.

Beneficis:

Ambientals   Socials   Econòmics

Vigència de l'actuació: permanent

Objectius i línies d'acció del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat: 2.5 ; 2.6

12. Millorar l'eficiència energètica de les instal·lacions de climatització (calefacció i refrigeració).

Breu descripció:

Aquesta acció inclou:

- Instal·lació de nous equips de calefacció i refrigeració més eficients que els actuals.
- Millora del programa de control de la gestió de les instal·lacions.
- Optimitzar els sistemes de climatització en funció de les activitats i de l'ocupació en cadascun dels edificis.
- En la mesura que la disponibilitat econòmica ho permeti, totes aquestes mesures es complementaran amb la millora dels aïllaments actuals.

Més informació: <http://www.uab.cat/web/siguem-sostenibles/estalvi-i-eficiencia-energetica-1274423716058.html>

Beneficis:

Ambientals   Socials   Econòmics

Vigència de l'actuació: permanent

Objectius i línies d'acció del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat: 4.3

13. Instal·lar tecnologies més eficients a l'enllumenat i impulsar l'estalvi energètic dels equipaments de laboratoris i d'oficines.

Breu descripció:

Aquesta acció inclou:

- Instal·lació de llums més eficients arreu.
- Millora de la gestió de les instal·lacions d'enllumenat interior i exterior.
- Optimitzar els sistemes d'enllumenat en funció de les activitats i de l'ocupació en cadascun dels edificis.
- Implementar un programa d'estalvi energètic dels equipaments de laboratoris i d'oficines.

Més informació: <http://www.uab.cat/web/siguem-sostenibles/estalvi-i-eficiencia-energetica-1274423716058.html>

Beneficis:

Ambientals   Socials   Econòmics

Vigència de l'actuació: permanent

Objectius i línies d'acció del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat: 4.3 ; 3.7

14. Potenciar l'ús d'energies renovables.

Breu descripció:

Aquesta acció inclou la gestió de les instal·lacions existents i la possibilitat de construir noves instal·lacions.

En concret:

- Gestió de les instal·lacions solars existents per tal de maximitzar el seu rendiment.
- Explorar l'ús de diferents fonts renovables en els edificis o aparcaments del campus.
- Avaluar la viabilitat econòmica-tècnica de la substitució d'instal·lacions de climatització per d'altres amb fonts renovables.

Més informació: <http://www.uab.cat/web/siguem-sostenibles/energia-solar-1274423716362.htm>

Beneficis:

Ambientals   Socials   Econòmics

Vigència de l'actuació: permanent

Objectius i línies d'acció del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat: 4.6

16. Implementar un programa d'estalvi d'aigua en les instal·lacions de docència i de recerca.

Breu descripció:

Per desenvolupar aquesta acció, primer s'ha de fer una diagnosi del consum d'aigua en les instal·lacions de docència i de recerca:

- Analitzar els processos que s'hi duen a terme i que consumeixen aigua.
- Identificar les activitats amb un consum d'aigua més elevat.
- Cercar alternatives viables per a dur a terme les activitats minimitzant l'ús d'aigua.

Posteriorment, caldrà definir un programa d'estalvi d'aigua que prevegi tant mesures d'estalvi d'aigua per al conjunt d'instal·lacions com mesures més específiques (quan representin un estalvi important).

Beneficis:

Ambientals   Socials   Econòmics

Vigència de l'actuació: permanent

Objectius i línies d'acció del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat: 4.5

17. Optimitzar el reg de les zones enjardinades i potenciar la utilització de recursos hídrics locals.

Breu descripció:

- Tenint en compte la infraestructura actual de reg de la UAB, aquesta acció té l'objectiu de millorar el reg per aspersió de les zones amb gespa (unes nou hectàrees). Les mesures inclouen tant equipaments com el sistema de control del reg.
- L'acció també inclou la utilització de recursos hídrics locals (aigües pluvials, de pou...) per a usos no domèstics i en llocs en què no hi hagi una alternativa més eficient: regs de suport a l'inici de les plantacions, reg d'arbres aïllats, neteja d'alguns espais,...

Actualment, el campus pot disposar d'aigua pluvial, que es recull d'una part de la coberta del Parc Mòbil i que s'emmagatzema en un dipòsit, i d'aigua del pou de la torre del pintor Vila-Puig. L'aigua es carrega a una cisterna i s'espargeix amb una mànega.

Més informació: <http://www.uab.cat/web/entorn-natural/pous-de-la-uab-1274857046119.html>

Beneficis:

Ambientals   Socials   Econòmics

Vigència de l'actuació: permanent

Objectius i línies d'acció del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat: 4.5

24. Introduir criteris de sostenibilitat en la construcció i la remodelació d'edificis.

Breu descripció:

L'acció se centra en la incorporació de paràmetres ambientals i d'ecoeficiència en la construcció de nous edificis i/o remodelacions. En particular, els àmbits en els quals es treballarà seran l'entorn on s'emplaça l'edifici, consum d'energia, consum d'aigua, durabilitat i transformabilitat de l'edifici, materials i residus de la construcció, qualitat ambiental a l'interior de l'edifici.

Imatge: edifici ICTA-ICP (inaugurat l'octubre de 2014).

Beneficis:

Ambientals   Socials   Econòmics

Vigència de l'actuació: permanent

Objectius i línies d'acció del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat: 4.4 ; 4.3

18. Elaborar i implantar un pla de gestió de residus.

Breu descripció:

Redactar el document on es detallaran les actuacions, la temporalitat, els actors implicats, els fluxos de residus a gestionar i la previsió pressupostària per a la gestió de residus de la UAB.

El document seguirà les directrius dels Programes de Gestió de Residus que publiquin les autoritats competents (Agència de Residus de Catalunya ARC, i Àrea Metropolitana de Barcelona, AMB) i inclourà actuacions específiques.

Beneficis:

Ambientals   Socials   Econòmics

Vigència de l'actuació: en procés

Objectius i línies d'acció del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat: 5.10

19. Elaborar un pla de minimització dels residus tant dels municipals com dels especials.

Breu descripció:

S'elaborarà un pla de minimització de residus de la Universitat que aplegarà tant les estratègies per als residus especials i de laboratori com per als residus municipals.

Beneficis:

Ambientals   Socials   Econòmics

Vigència de l'actuació: en procés

Objectius i línies d'acció del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat: 5.8

20. Fomentar el reciclatge d'acord amb el Pla de gestió dels residus.

Breu descripció:

El foment de reciclatge és una estratègia de gestió de residus que roman jeràrquicament per sota de la prevenció.

Així s'implantaran els circuits de recollida selectiva de residus que encara no ho estiguin dins de la UAB i es reforçaran els existents fins al punt que la majoria dels residus de la UAB tinguin una via de gestió d'acord amb la legislació vigent.

Més informació: <http://www.uab.cat/web/residus/borsa-de-material-reutilitzable-1274857048968.html>

Beneficis:

Ambientals   Socials   Econòmics

Vigència de l'actuació: permanent

Objectius i línies d'acció del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat: 5.9

22. Potenciar la compra de productes i la contractació de serveis respectuosos amb el medi ambient.

Breu descripció:

Per a desenvolupar l'acció es farà, primerament, un estudi per tal de:

- Seleccionar les unitats de compra de la UAB més idònies perquè apliquin criteris ambientals a les compres.
- Analitzar les empreses proveïdores de béns i serveis de la UAB que tenen un impacte més extens.
- Analitzar els tipus de béns previstos per a l'ambientalització de proveïdors.

Posteriorment, es definirà i s'implantarà el procediment per a:

- La millora ambiental de la cadena de proveïdors.
- L'ambientalització de les unitats de compra de la UAB (accions de formació, assessorament, etc...).

Beneficis:

Ambientals   Socials   Econòmics

Vigència de l'actuació: permanent

Objectius i línies d'acció del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat: 5.5

23. Impulsar l'ambientalització dels concursos de compres de béns i de proveïment de serveis.

Breu descripció:

Com a primera fase, es farà un estudi i una anàlisi dels concursos que es fan a la UAB i es definirà el tipus de concursos que poden ser ambientalitzats.

A partir d'aquestes dades s'elaborarà una estratègia d'ambientalització de concursos, basada en la incorporació de la variable ambiental en l'objecte del contracte, la introducció de requisits ambientals i de variables valorables en els plecs de prescripcions tècniques dels concursos.

Beneficis:

Ambientals   Socials   Econòmics

Vigència de l'actuació: permanent

Objectius i línies d'acció del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat: 5.5

25. Fomentar que els esdeveniments organitzats per la UAB segueixin uns criteris de sostenibilitat establerts que els facin respectuosos amb el medi ambient i amb l'entorn.

Breu descripció:

S'analitzarà periòdicament la programació dels actes que s'organitzen a la UAB per tal de determinar en quins cal intervenir.

Es treballarà per a fer un assessorament proactiu que garanteixi que els organitzadors coneixen els recursos que tenen a la UAB per a fer més sostenibles els actes que organitzen.

Es farà un seguiment de les bones pràctiques que s'introdueixen als diferents actes.

Més informació: <http://www.uab.cat/web/siguem-sostenibles/com-s-organitzen-1274423717174.html>

Beneficis:

Ambientals   Socials   Econòmics

Vigència de l'actuació: permanent

Objectius i línies d'acció del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat: 6.9

31. Col·laborar amb institucions, entitats, associacions i plataformes que treballen en l'àmbit de la sostenibilitat ambiental.

Breu descripció:

En els darrers anys la nostra universitat ha col·laborat amb diferents institucions, entitats i associacions que

treballen també en l'àmbit de la sostenibilitat ambiental. Aquesta és una línia d'acció que es mantindrà durant els propers anys.

Beneficis:

Ambientals   Socials   Econòmics

Vigència de l'actuació: permanent

Objectius i línies d'acció del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat: 8.9 ; 9.9

26. Dissenyar i implantar activitats de conscienciació ambiental adreçades a tots els col·lectius que constitueixen la comunitat universitària.

Breu descripció:

Per mitjà d'aquesta acció es duran a terme anualment un seguit d'actuacions amb l'objectiu de sensibilitzar la comunitat universitària de la UAB en relació amb diferents temes de repercussió ambiental com ara la gestió dels residus, l'estalvi d'aigua, la conservació del patrimoni natural, etc.

El format d'aquestes actuacions es dissenyarà en funció dels missatges que es vulguin difondre i també del col·lectiu específic a qui vagin dirigits. Algunes d'aquestes actuacions es podrien fer coincidir amb la celebració d'algun dels dies mundials del medi ambient: Dia Mundial de l'Aigua, Dia de la Terra, etc.

Alguns exemples podrien ser les caminades de descoberta de la xarxa de camins del campus, el butlletí de l'energia,...

Beneficis:

Ambientals   Socials   Econòmics

Vigència de l'actuació: permanent

Objectius i línies d'acció del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat: 9.1

27. Col·laborar amb el personal acadèmic per facilitar el coneixement de la gestió ambiental de la UAB.

Breu descripció:

El personal acadèmic que treballa a la UAB pot esdevenir un altaveu dirigit a l'alumnat en relació amb les actuacions que es fan a la Universitat en matèria de gestió ambiental. Mitjançant aquesta acció es pretén

elaborar un material didàctic amb continguts que tractin sobre la gestió ambiental que es fa a la UAB, perquè el professorat el difongui entre l'alumnat.

Les actuacions que es faran en el marc d'aquesta acció seran:

- Dissenyar el material didàctic.
- Reunir-se amb els coordinadors de les titulacions i el professorat.
- Fer el seguiment i l'avaluació de les diferents iniciatives.

També caldrà establir quins mitjans s'empraran per a difondre el material didàctic i les diferents propostes de sessions pràctiques per al professorat (Campus Virtual, intranet, etc.).

Beneficis:

Ambientals   Socials   Econòmics

Vigència de l'actuació: permanent

Objectius i línies d'acció del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat: 9.2

29. Fomentar la participació activa de l'alumnat en diferents projectes de sostenibilitat mitjançant actuacions de voluntariat.

Breu descripció:

Anualment es planificarà quines accions relacionades amb la sostenibilitat i el medi ambient poden ser Adequades perquè hi participi voluntariat. Aquestes accions es proposaran a l'equip coordinador del voluntariat i als voluntaris. Es treballarà conjuntament per a desenvolupar i coordinar aquestes actuacions. De la mateixa manera, es donarà suport a iniciatives que sorgeixin de voluntaris o de l'alumnat i que s'adeqüin a les línies de treball de la Universitat o que es considerin interessants de dur a terme i que tinguin per objectiu promoure els valors de la sostenibilitat

Més informació: <http://www.uab.cat/web/voluntariat-1256191998721.html>

Imatge: Taller de construcció de caixes niu.

Beneficis:

Ambientals   Socials   Econòmics

Vigència de l'actuació: permanent

Objectius i línies d'acció del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat: 9.7 ; 7.10

3. RELACIÓ DE MEMÒRIES, PLANS ESTRATÈGICS, PLANS D'ACCIÓ I ALTRES DOCUMENTS

-[Pla de sostenibilitat de la PSUAB 2013-2017](#)

-Pàgina web d'informació sobre l'Agenda 21 de la UAB: www.uab.cat/agenda21.
També hi ha informació al web de l'Oficina de Medi Ambient: www.uab.cat/mediambient/ i al web de Campus Saludable i Sostenible: <http://www.uab.cat/web/coneix-la-uab-cei/campus-sis-1345668302105.html>

-Pàgina web on es publiquen les memòries de gestió ambiental, butlletins,...: <http://www.uab.cat/web/siguem-sostenibles/documents-i-publicacions-1274943294399.html>

-Altres plans que s'actualitzen de manera periòdica: Pla de mobilitat, Pla dels espais agroforestals del campus.